EPISTOLA
ANATOMICA, PROBLEMATICA
SEPTIMA.

Authore

JOHANNE HENRICO GRÆTZ,

Ad Virum Clarissimum

FREDERICUM RUYSCHIUM,

Med. Doct. Anatomiæ ac Botanices Professorem.

DE

Pia Matre, ejusque Processibus.

AMSTELÆDAMI,

Apud JOANNEM WOLTERS, 1696.

Celeberrime & Experientissime

Vir, Fautor æstumatissime.

QUæ Nominis Tui celeberrimi fama mihi adhuc in Germania degenti tuum in Anatomicis indefessum studium, atque inventorum præstantiam patefecerat, animum meum simul occupaverat totum, ut abhinc nihil magis in votis habuerim, quam ut ea mihi olim contingeret felicitas, ut assiduis, quos pro cognitione Anatomica amplianda suscipis, laboribus ipse adessem præsens. Huic vero votorum meorum summæ felicem jam respondere eventum, summo meo emolumento experior, eoque nomine lætor quam maxime. Ab eo enim tempore, quo hisce traditus terris exoptatissimam primo nactus fui occasionem me Tibi commendandi, adeo pronum statim tuum in me affectum deprehendi, ut citius me beneficiis innumeris à Te cumulatum, iisque tantum non obrutum sentirem, quam

plenarium tuum favorem demereri (si unquam illi demerendo par sit virium mearum tenuitas) allaborassem. Quippe non solum nitidissimis tuis demonstrationibus me interesse voluisti, neque uberrimam mihi copiam, propriis viribus in cadaveribus humanis secandis aliquid moliendi, dedisse satis favoris & beneficii Tibi visum fuit, sed, qui est pronissimus tuus studiis meis inserviendi animus, patentissimum mihi ad ædes tuas & Museum Anatomicum concessisti aditum.

Atque in hoc quidem admissus, quoties oculorum aciem figo vel in sceletorum eburneam albedinem; vel intueor accuratius cadaverum, felicissimo Balsamationis invento corruptioni exemptorum, vivacissimum colorem & obsequiosam flexilitatem; vel dum considero vasa cujusvis visceris sanguinea ad minutissimos usque & microscopiis tantum obvios ramos singulari artificio repleta & extricata; vel adspicio corda humana, vasorum suorum coronariorum reptatu in apricum posito superbientia, & Aortæ diramificationis viva imagine Authoribus nonnullis errorem, quem in ea delineanda commiserunt, enormem exprobrantia; vel, verbo denique, contemplor totum Microcosmum, quoad singula sua membra stupenda certe arte & immenso labore explicatum, toties lynceos mihi oculos, illis naturæ arcanis lustrandis solum sufficientes, denegatos esse summopere doleo. Spirant hæc omnia encheirises prorsus singulares & tantum non omnes Anatomicorum artes antecellentes, spectatoremque ingenuum in summam rapiunt admirationem, ringente licet malevolorum turba, quæ, cum hæc captu suo & artibus non assequatur, theonino rodit dente, vanidaque iræ & invidiæ tela in ea jaculatur.

Non sane cuncta hæc dignis prosequi encomiis in me suscipiam, opus enim molirer, cui ferendo humeros meos omnino impares agnosco, eoque magis laudibus illis supersedeo, cum inter raras animi tui dotes non ultimum locum modestiam occupare, illamque hisce facile offendi probe sciam. Quin potius mea in scribendo iterata audacia excusanda mihi venit. Veniam itaque

itaque des, quæso, flagranti meo sciendi desiderio & justæ curiositati, qua tua ad primas meas litteras responsione, humanitatis, favoris & eruditionis plena nondum in totum contentus, tuos rursus interpellare labores, tuamque clariorem informationem efflagitare ausus sum.

Cum enim nuper inter rariora tua præparata oculis meis subjiceres *Piam meningem*, quam tua solertia adeo accurate & circumspecte ex omnibus Cerebri & Cerebelli plicis & anfractibus protraxerat & separaverat, ut curioso prorsus spectaculo rugositates ejus superficiei interioris apparerent, miratus sum Authorum in illis investigandis incuriam. *Galenum*, *Vesalium*, *Riolanum*, *Veslingium*, *Bartholinum*, *Diemerbroekium*, *Willisium*, *Vieussens*, uno verbo omnes tam recentiores quam veteres si evolvat quis, altum omnino apud illos reperiet silentium de vero insinuationis piæ matris in substantiam cerebri modo & facie. Neque in ipsis Tabulis Anatomicis *D. Bidloi*, ex quibus tamen frustra multa sibi hactenus promiserunt plurimi, aliquid, quod ab aliis inculcatum sæpius non fuerit, deprehendi, sicco enim plane pede præterit ipse Anthor ea, quæ alii circa hanc materiam tacent, quæque Tua demum, Vir Celeberrime, nobis ostendit industria. Cujus quidem omnimodi omnium Authorum silentii rationem suppeditat ipsa illa Hujus Meningis, secundum *Willisium*, *Vieussens*, ipsamque Autopsiam, profunda in cunctos cerebri & cerebelli anfractus insinuatio atque immersio, ex quibus illam extrahere hactenus omnibus difficile, si non impossibile, *Willisio* vero *Anatom. Cerebri Cap. VII.* in cerebro bruti hominisque hydrope defuncti tantum opus possibile visum fuit.

Maxime igitur tuæ consules famæ, Vir Celeberrime, & eruditorum satisfacies curiositati, *si veram illam piæ Meningis tam cerebri quam cerebelli interstitia intrantis superficiem internam ejusque faciem & constitutionem* depictam & explicatam exhibeas.

Servet interim Te, Maximum rei Anatomicæ Ornamentum,

tum, Divinum Numen cum Dilectissimo & unico Filio, Virtutum Paternarum strenuo æmulo & laborum tuorum socio assiduo, sospitem & incolumem ad seros usque annos, quo Vestris auspiciis abscondita Microcosmi mysteria patefiant. Ita animitus fovet

Celeberrimi Tui Nominis

Dab. è Museo Amstel. die
6 Septemb. A. 1696.

Cultor perpetuus, Observantissimus

JOHANNES HENRICUS GRÆTZ.

FREDERICI RUYSCHII
RESPONSIO,

Ad Virum Expertissimum

D. JOHANNEM HENRICUM GRÆTZ.

In Epistolam ejus Anatomicam, Problematicam, de pia matre, ejusque processibus.

Experientissime Vir,

Ræter animum ſtudiis meis addictiſſimum, tuam pariter in exarandis litteris promptitudinem ſingularem, ex Epiſtola VI. Septembr. mihi tradita intellexi. Vix enim mea ad primam tuam Reſponſio orbi erudito expoſita fuit, quin mox denuo nova me & multo graviori petitione ad alia officia præſtanda ſollicitare volueris. Fateor equidem ultimum tuum deſiderium adeo æquum eſſe atque humanum, ut morem ipſi gerere, petitisque tuis obtemperare omnino cogar, idque eo magis, cum non ſolum ad hoc officiorum genus ſed & plura alia reddenda candor tuus & ſtudium me obligent. Vereor autem, Experientiſſime Vir, ne, hoc cerebri & cerebelli tegmine à me exhibito, cerebrum ipſum curioſitas tua ſit arreptura, cum circa illud plurima à me videris demonſtrata, prorſus diverſa ab iis, quæ ab aliis haud infimi ſubſellii Authoribus tradita ſunt. Hæc autem Tuæ humanitati reliquenda ſunt, cui ſatis ſuperque conſtat de multifariis meis occupationibus & indefeſſo eruditis inſerviendi ſtudio.

Cerebrum à Cerebello quoad ſuperficiei externæ figuram multum differre, nemo ignorat, qui vel Anatomiam è limine tantum ſalutavit: Cerebrum enim ſtricte dictum variis circumvolutionibus complicatur, quibus inteſtina meſenterio colligata, aut lactes Piſcis Aſelli majoris æmulari verè dixeris. Cerebelli vero ſubſtantiam parte exteriore tanquam è lamellis ſibi invicem appoſitis & adſitis conſtitutam eſſe, ab aliis jamdum ad nauſeam uſque inculcatum eſt. Tenuem meningem inter cerebri & cerebelli interſtitia ſeſe inſinuare, Te quidem recte monente, tritum quoque eſt, modus vero, quo hoc fieri crediderunt & ſcripſerunt hactenus Authores, autopſiæ nullatenus congruus eſt.

Non enim exiſtimandum, tali hoc fieri ritu, quali omentum inter

inter circumvolutiones intestinorum demergitur, aut linteum, quod varios in sinulos intruditur à nobis. Quippe illorum sic sane imminuitur longitudo & latitudo, quod tamen nullatenus in pia meninge obtinere, accuratius attendenti manifeste apparebit. Clarissime hoc patet ex eo, quod post separationem caute à cerebro & cerebello factam illius magnitudo & extensio non augeatur, quantumvis in anfractus se insinuaverit, nisi ab undiquaque parte nexus illi fibrarum & vasorum ope facti suspensa manu tollantur.

Videtur itaque mihi dicta *Pia Meninx* in omnes sulcos & anfractus processus quosdam demittere, similem fere in modum, ac è duræ matris duplicatura processus falciformis, sinui longitudinali subjectus emergit, ita ut tot *Pia Mater* producat processus, quot reperiantur anfractus, eosque figura non quidem falciformes, sed serpentino ductu repentes, quemadmodum repræsentat Tab. 8. Fig. 4.

In Cerebelli interstitia verò pari modo immergitur *Pia Meninx*, tot processibus falciformibus, quot extant sulci seu anfractus, ablataque illa & separata jucundo omnino spectaculo exhibet Capitis papaveris albi loculamenta, ut videre est, Tab. 8. Fig. 1. & 2.

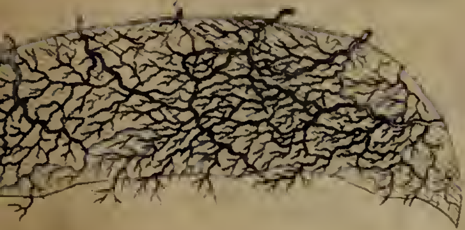
Plura ut hac vice addam, substrata materia, temporisque penuria haud permittunt. Valere interim Te, vir Experientissime, ex animo precor:

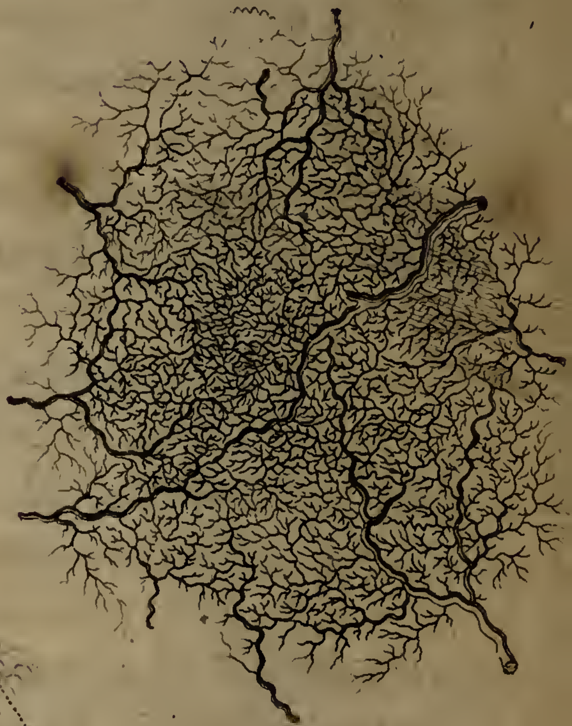
Tuus omni studio & affectu

Amstelod. Ao. 1696.
d. 28 Septemb.

FREDERICUS RUYSCHIUS.

Fig. 1.
A
C
C
C
D
B
C
D
D
B
C
D

Fig. 2.

Fig. 3.

C
B
B
C
C
A
A
B
C
Fig. 4.

TABULA OCTAVA.

QUatuor comprehendit Figuras, quarum PRIMA Piam Matrem, (A) Cerebellum amicientem repræſentat, idque è corpore juvenili; in ea tot nobis occurrunt proceſſus falciformes (C) quot reperiuntur anfractus in cerebello. Tota hæc membrana à Cerebello ſeparata liquori innatabat cum delinearetur; quod ideò factum, ut proceſſuum numerus eò diſtinctius oculos incurreret : conſiderandum ulterius hoſce proceſſus ab alluente liquore, cui innatabant, figuram falciformem non retinuiſſe, quod ideò figura SECUNDA indigitat. Vaſa Arterioſa adeò numeroſa per hanc membranam ſunt diſperſa, ut, ſi omnia hic repræſentaſſem, proceſſus falciformes prorſus obliteraſſem, ea propter ramulos duntaxat aliquot (B) à latere adjeci. D Indigitat breviſſimas tenuiſſimas & numeroſiſſimas arteriolas è piæ matris facie interiore prodeuntes & ſpeciem muſci referentes, quod à nullo Anatomico hactenus obſervatum.

FIG. SECUNDA.

Unum ex proceſſibus falciformibus piæ matris, cerebellum inveſtientis demonſtrat, in eo quoque vaſculorum reptatus conſiderabilis oſtenditur.

FIG. TERTIA.

Piæ Matris cerebrum inveſtientis portionem cum ſuis Arteriolis exhibet, ubi notandum, proceſſus piæ matris, cerebrum inveſtientis, haud obtinere figuram falciformem, prout in cerebelli pia matre, verum enimverò ſerpentino modo repentem ; à nexibus autem fibroſis & vaſculoſis diſſoluta eſt hæc piæ matris portio, & in planum expanſa, ut vaſorum reptatus exactiſſime pateret. Poſtremò quoque obſervandum in hac tertia figura, portionem piæ matris repræſentante, membranoſitatem minus à ſculptore eſſe expreſſam, id quod ſtudio factum, ne arteriolæ obliterarentur.

FIG. QUARTA.

Portionem piæ Matris (A) cerebrum inveſtientis, cum proceſſibus ſuis (B. B) inter circumvolutiones cerebri ſeſe inſinuantibus, & ſerpentino ductu repentibus, demonſtrat. Per hanc innumeræ Arteriæ (C) viſuntur diſperſæ, ſunt autem multis numeris plures in ſubjecto ipſo.

